

2770

891.990

5-16

1898

2003

1
ՅԱԿՈԲ ԷՏԻԼԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Մասն Ա.

Ի ՊԵՏՍ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԻԶԱՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

ՏԻՆ Զ. ԱՐԱՊԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک ۴۵۷ نومرولی رخصتیه غلوانیست میقالل مطبعه سنده طبع اولمشدر.

Կ. ՊՕԼԻՍ

Տպագ. Կալվանիսք Մ. Միքայելեան

1898

891.99Կ
5-16

ՅԱԿՈԲ ԷՏԻԼԵԱՆ

891.795
5-16

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Մասն Ա.

Ի ՊԵՏՍ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԻԶԱՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

ՏԻ՛ Զ. ԱՐԱՊԵԱՆ

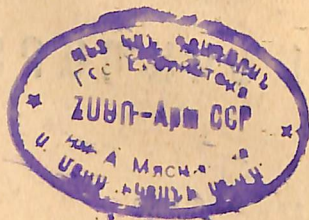
معارف نظارت جلیله سنک ۵۷؛ نومروئی رخصتیه غلوانیست میقاتل مطبعه سنده طبع اولمشدر.

Կ. ՊՕԼԻՍ

Տպագ. Կալվանիս Կ. Միխայելյան

1898

46556-uh

31531-64

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՍՏԻԼԵԱՆ

h.t

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Մանուկը գուարք պահելու, անոր միտքը աշխոյժ, սիրտը եռանդուն գործելու համար երգը կարեւոր պայմաններէն մին է մանկավարժութեան մէջ. շատ զգալի եղած էր անոր պէտքը մանաւանդ պարտիզպանութեան համար որ մեծ դժուարութիւն կը կրէին ուսանելու, մանկապարտեզներու յատուկ երգարան կը պակսէր որ ունենար իր մէջ ձայնագրեալ մանկական երգեր, միայն Ռուսահայք իրենց լեզուաւ ունէին, յորոց մի քանիներն ուսած էւ ուսուցած էին մանկապարտեզներու վարժաւորք, Թուրքիոյ Հայոց համար այդ պէտքը խիստ զգալի եղած էր, ուստի մանկապարտիզի աշխատասէր ու անձնուէր հիմնադիր մը, որ լաւ սերտած էր Ֆրեսկելը եւ Բեդալոցցին, գաղղիներէն երգարաններէ ընտիր երգեր, միշտ մանկական ի Հայ բարգմանելով պատրաստած էր երգարան մը եւ ամեն օր կը խորհէր անոր հրատարակութեան վրայ, բայց դրամական անձկութիւնը եւ մեկենասի մը աշակցութեան ջգտութիւնը կը կասեցնէր զինքը եւ կը փակէր իւր այդ մտածումներուն մէջ:

Այս իղձը ունեցաւ տարաբաղդ մանկավարժը, Հայ վարժապետութեան մէջ իր կեանքը մաշեցնող, ի Պոլիս՝ մանկավարժութեան գլխաւոր գործիչն եղող, Հանգստեալ Յակոբ Էտիլեան, իւր իղձը միշտ լըսուեցաւ բարեկամներէն, երբ գերեզմանի հիւանդութիւնը նետած չէր զինքն անկողնոյն մէջ. երբ գլուխը բարձին գամած կը տառապէր, երբ մէկ ձեռքը իւր բարեկամաց կ'երկնցներ հրաժեշտի համար եւ միւս ձեռքը երկինք՝ յաւիտենական կեանքի դուռը բաղխելու համար:

Իւր այս իղձը կտակ մը եղաւ իր բարեկամներուն՝ եւ նոքա իբր հաւատարիմ կտակակատար աշխատեցան գործադրել զայն կրթասէր անձանց ձեռնտութեան դիմելով եւ այսու պէտք մը լրացնել ընծայելով հայ Մանկիկին ձայնագրեալ երգարան մը:

Վստահ եմք թէ Հայ վարժարանք պիտի փութան օգտուիլ սոյն հրատարակութենէն եւ միանգամայն օժանդակել Էտիլեանի դժբաղդ եւ ծերունի մօր, որու յատկացեալ է սոյն գրքին ամբողջ հասոյթը:

ԱԶՆՈՒՈՒՀԻ ՏԻԿԻՆ ԶԻՊԱ ԷՏԻԼԵԱՆ

Կը տեղեկանամք թէ ողբացեալ Յակոբ Էֆէնտի Էտիլ-
եանի վերջին կամքերէն մին եղած է՝ իր մեծ խնամքով եր-
կասիրած մանկավարժական գործոց՝ նա մանաւանդ երգերու
հրատարակութիւնը:

Ուստի ստորագրեալ Ծնողքս և համակրողքս մատուցա-
նելու համար Ձեզ մեր անկեղծ երախտագիտութեան և խո-
րին մեծարանաց հաւաստիքն զոր պարտիմք հանգուցելոյն
յիշատակին, կը փափաքիմք ողբացելոյն սոյն վերջին կամքին
նուիրագործման մասնակցիլ և այս նպատակաւ սոյն հանգա-
նակութեան դոյզն արդիւնքն յանձնելով Ձեզ, կը խնդրենք
որ յօժարիք ընդունիլ զայն և յատկացնել յիշեալ երգարա-
նի հրատարակութեան ծախուց. աներկբայ լինելով որ այսու
դոյզն ինչ պիտի մխիթարուի Ձեր վշտաբեկ սիրտն ինչպէս
նաև յաւերժացումն պիտի ըլլայ ողբացելոյն քաղցր յիշա-
տակին:

Գատը-Գիւղ 14 Յունուար 1896

Էտիլեան Մանկապարտիզի Սանուհց

ԾՆՈՂՔ

ՅԱԿՈԲ ԷՏԻԼԵԱՆ

(1861—1896)

Ոչ հռչակաւոր գրագէտի մը եւ ոչ ալ մեծանուն գիտնականի մը
կեանքն է զոր պիտի ներկայացնենք հանրութեան, այլ ազգային դաս-
տիարակութեան մէկ համեստ վաստակաւորին կարճատեւ այլ արդիւ-
նաւոր կեանքն:

Եթէ կարժէ պատմել մեծ խորհողներու կեանքն, ... անոնց մտքին
գործունէութիւնն գրգռելու եւ բարոյապէս կենսական ուժ մը տալու
համար, կը կարծենք թէ նոյնքան եւ նոյն տեսակետով կարժէ ներկա-
յացնել հասարակութեան կեանքն անոնց որք քամահրելով երեսնց ճակա-
տագրին բոլոր հակառակութիւնները կրցած են ընթանալ անվեհեր եւ
անտալթաք կեանքի մրովալից ուղիէն իրենց գոյութեան սակաւաթիւ
տարիները նուիրելով 'ի սպաս հանրութեան իմացական զարգացման: Ու
այս մտածմամբ է որ կը թելադրուինք նկարագրել համառօտիւ կեանքն
ողբացեալ մանկավարժին որ իր անցուցած ցաւազին օրերովն եւ մա-
հառիթ հիւանդութեամբը արդէն կատարեալ անժառանգեալ մեղաւ
աշխարհի վրայ եւ իր արդիւնաշատ ջանքերովը ի բարեօքումն կրթու-
թեան գործին ազգային դաստիարակութեան ամենէն անձնուէր վաս-
տակաւորներէն եւ իր հեզահամբոյր բնաւորութեամբն, իր սրտի ան-
ըստգիւտ բարութեամբն եւ ազնուութեամբն հայ երիտասարդութեան
ամենէն համակրելի եւ պարկեշտ դէմքերէն մին:

* * *

Ողբացեալ մանկավարժն գաւառացի ծնողաց զաւակ ծնաւ 'ի Սիւ-
րիա: Իւր հայրն Գրիգոր Էտիլեան նշանաւոր հնագէտ եւ վաճառական
արեւելեան հնութեան ընկերական փայլուն դիրք մը կը գրաւէր իւր
ժամանակին, բայց աննպաստ պարագայներու հետեւանօք իր բովան-
դակ հարստութիւնն կորուսելով գաղթեց ընտանեօք 'ի Պոլիս: Հայ
լեզուի Հայ դպրութեան քաջահմուտ մանկավարժն հիւանալի կերպով
կը խօսէր Արաբերէն, առանց բառ մ'իսկ կարենալ արտասանելու հա-
յերէն՝ երբ հասաւ ի Պոլիս հազիւ 5 տարեկան: Դժբաղդութիւնը կա-
տարեալ ըլլալու համար իր հօր պատկառելի հարստութեան կորստեան
յաջորդեց՝ անոր տարածամ մահը: Սակայն իր պատուական մայրն ա-
ռանց ընկճուելու բաղդին այս յաջորդական հարուածներուն առջեւ,
յաղթեց իր բարոյական ջլատիչ վիշտերուն իր ձեռաց պատուաւոր աշ-
խատութեամբն ըրաւ ինչ որ հնարաւոր էր ընել անձնուէր եւ գորովա-

լից մօր մը իր ղաւկին ֆիզիքական եւ իմացական զարգացման համար:
Էտիլեան իր ուսումնաւորութեան Սկիւտարի Ս. Սալ վարժարանին մէջ:
Իւր ուսուցիչներն էին ի մէջ այլոց, Սալատուր Միսակեան, Աւետիս
Տ. Սահակեան, Գաբրիէլ Ներշապուհ: Առանց ընթացաւարտ ըլլալու
զպրօքական վերջին շրջանի սկիզբները ստիպուեցաւ թողուլ վարժա-
րանն եւ փոխադրուիլ Հարենց վաճառատունն, 'ի խնդրոյ Հարենց Աբ-
րահամ Աղաի որ խիստ զգածուելով հանդիսական օրուան մը մէջ պա-
տանի էտիլեանի զգայուն շեշտերով արտասանած բանախօսութենէն, որ
խորին տպաւորութիւն թողած էր հանդիսականաց վրայ, ուղեց իր
պաշտպանութեան ներքեւ առնուլ եւ առեւտրական մարդ ընել զանի:
Էտիլեան հազիւ թէ տարի մը մնացած էր Հարենց վաճառատունն,
սկսաւ ձանձրանալ գրասենեակի միօրինակ կեանքէն զոր շատ անձուկ
կը գտնէր իր մտքին եռանդուն գործունէութեան համար որ կը ձգտէր
աւելի լայն հորիզոններ ընդ գլխի ուստի թողուց վաճառատունն եւ
վերադարձաւ իւր ուսուցիչ՝ այն վարժարանն ուր անցուցած էր իր
մանկութեան եւ պատանեկութեան գեղեցիկ տարիները: Նշանակուե-
ցաւ ուսուցիչ Հայերէն եւ Ֆրանսերէն լեզուաց, Հազիւ թէ 18 տա-
րեկան էր երբ սկսաւ ուսուցչութեան, բայց այդ տարիքին մէջ արդէն
մթերած էր կարեւոր հմտութիւնք երկու լեզուներէն եւ իր գրածնե-
րը շատ կը գնահատուէին լեզուի ճոխութեան, ոճի թարմութեան
եւ առուգութեան ու նկարագիւր բացատրութեանց կողմանէ:

Էտիլեան իր պաշտօնին բնութեան գիտակից՝ եղաւ այն խղճամիտ
սակաւաթիւ ուսուցիչներէն որոց համար ուսուցչութեան ասպարէզը
մարդարան մը եղած է, եւ իր պաշտօնին պահանջման այս կատար-
եալ գիտակցութեամբ ինքնօգնութեան եւ ինքնազարգացման հետեւե-
լի օրինակ մ'եղաւ իր շատ մը պաշտօնակցաց: Իւր ուսուցիչ ոտքն
զպրօքին սեմէն ներս դրած օրէն զհետ եղաւ իր գրական մթերքն եւս
քան զեւս ստուարացնելու իմաստասիրական, դասական, մանկավար-
ժական լուրջ հեղինակութիւններ իր շուրջն բոլորելով: Իր հեղինակած
դասագիրքերն մեծ ընդունելութիւն գտան հայ վարժարանաց մէջ:

Ս. Սալ վարժարանաց Հոգաբարձութիւնն գնահատելով երիտա-
սարդ ուսուցչին հմտութիւնն եւ ձեռնաստիճանը 1885 ին տնօրէն կար-
գեց զանի Երկս. վարժարանաց, Էտիլեան կրցաւ լիովին արժանանալ
կարող այլ յոյժ պահանջկոտ Հոգաբարձութեան մը վստահութեան եւ
համարման թէ տնօրէն թէ ուսուցիչ իր բազմարդիւն պաշտօնավարու-
թեամբ:

Սակայն իր փափուկ կազմուածքն չը կրցաւ ընդ երկար տուր
մտաւոր ծանր զբաղմանց եւ 1888 ի սկիզբները ահաւոր հիւանդութեան
մը ինչ ինչ ախտանիշները նշմարեց իւր վրայ: Նշանաւոր բժիշկ մը ո-
րուն գիմեց խորհուրդ հարցնելու իր վիճակին վրայ, բացորոշապէս իր
ախտազնութեան աննպաստ արդիւնքը յայտնեց նմա, ժառանգակա-
նութեան անխուսափելի հարկն մէջ բերելով եւ 'ի տես խորին սրտա-
յուզութեան զժբաղդ երիտասարդին յայտարարեց միանգամայն թէ հի-

ւանդութիւնը կրնար շատ ուշ երեւան գալ: Եւ ալ յոյսը սրտէն, եւ
զուարդութիւնն 'ի սպառ թուաւ գնաց հէք երիտասարդին դէմքէն եւ
անփարատելի տխրութեամբ մը համակուեցաւ իր կեանքն ողջոյն, ժա-
ռանգականութեան սեւեռեալ գաղափարը, միտքը պարուրող մռայլ
մտածումներ անբաժան ընկերներն եղան: Սկզբնական տպաւորութեան
ներքեւ գրեց մի քանի արձակ եւ ոտանաւոր գրութիւններ ուր կը
տեսնուէին, անհո՛ւն, անպատճա՛ւր սրգահատանօք խորհրդաւոր անծա-
նօթին, մահուան ազդած արհաւիրքին ներքեւ, գերեզմանի խաւարին
մէջ խարխափող մտքի մը բոլոր սարսուռները, գալարումները եւ ցա-
ւասանջ հոգւոյ մը խորհո՛ւնկ յաւերժական լացը:

Եւ սակայն ապրուստի անողոք հարկին առջեւ շատ տեղի տուին
եթէ ոչ իր սիրտը պատող յուսաբեկութիւնը, գէթ մասամբ իր բարո-
յական ուժը՝ կորովը ջլատող բուռն վիշտերը եւ անբուժելի ախտակրե-
լոց յատուկ այն տեսակ մը ինքնալքումը, ու համակերպելով իր դառն
նսեհին գրիչը վերստին ձեռք առաւ եւ վերադարձաւ իր սովորական
զբաղմանց:

90 ի 91 թուականներուն Յրէօպէլեան հաստատութեանց բացման
մասին մեծ ոգեւորութիւն մը կը տեսնուէր Աղգ. վարժարանաց Հո-
գաբարձութեանց մէջ, շնորհիւ Տիկին Մատակեանցի որ զառաջինն բե-
րած էր իր հետ Կովկասէն Յրէօպէլի դրութեան գաղափարը: Ս. Սալ
վարժարանաց Հոգաբարձութիւնն հետեւելով ընդհանուր շարժման բա-
ցաւ մանկապարտէզ մը ընդ տնօրէնութեամբ Կովկասցի մանկավար-
ժուհւոյն, Էտիլեան ուղեց մօտէն ծանօթանալ մանկապարտիգի դրու-
թեան եւ այն յառաջդիմութեան զոր բացումէն ժամանակ մը վերջը
վարիչ մանկավարժուհին կը հաւաստէր թէ ըրած են սանիկներու: Մի
քանի հրապարակային փորձերու մէջ զոր զարմանօք տեսաւ, մտածեց
թէ, եթէ Յրէօպէլի դրութիւն ըսուածն մի քանի ոգոտստումներու,
պարբու, մարմնամարդ անուան ներքեւ կարգ մը անհեթեթ շարժում-
ներու մէջ կը կայանար, իրաւ որ այդ դրութեան Հեղինակն շատ ար-
ժանի չ'էր իր Եւրոպական մեծ համբաւոյն: Եւ իր տարակոյսն փարա-
տելու համար, բերել տուաւ Եւրոպայէն Յրէօպէլի մի քանի կարեւոր
երկերն եւ ուշի ուշով պարապեցաւ ատոնց ուսումնասիրութեամբն ու
այս անգամ կրկին զարմանօք տեսաւ թէ մեծանուն հեղինակին ման-
կանց ֆիզիքական եւ իմացական համընթաց զարգացման մասին, յօ-
րինած բազմաթիւ եւ բազմապիսի պարագմունքներէն շատեր կը պակ-
սէին Կովկասցի մանկավարժուհւոյն առաջնորդած մանկապարտէզներուն
մէջ, ու այս ալ վերագրելի էր անշուշտ մանկապարտիգպանուհի Տիկ-
նոջ անուշադրութեան...

Էտիլեան անգամ մը վերահասու ըլլալէ վերջ Յրէօպէլի հիանալի
դրութեան ու այդ դրութեան ձեւափոխման եւ այլակերպութեան առ
մեզ, մեծ հեղինակին կարեւորագոյն երկասիրութեանց բաղդատական
ուսումնասիրութեամբ ձեռնարկեց մանկավարժական ընդարձակ գործի
մը պատրաստութեան 'ի պէտս նորավարժ մանկապարտիգպանուհեաց:

չեւ վերջին բողոքները անվթար պահելով իր իմացական կարողութիւնները եւ իւր յաւիտենական հրաժեշտի արտասուածքն ողջոյնները զրկելով իւր բոլոր սիրելիներուն եւ մտերիմներուն:

Յուզարկաւորութեան տխուր հանգէսը զոր ըրին իր բարեկամները ի յարգանս եւ ի պատիւ իր յիշատակին եւ այն խուռն բազմութիւնն զոր ցաւակցական խորին զգայում մը բոլորած էր իր դազաղին շուրջը հաւաստիք մէկին հանգուցելոյն բարոյական եւ իմացական արժանեաց:

Ողբացեալ երիտասարդը բացի Հայերէն եւ Ֆրանսերէն լեզուներէն զոր հիմնապէս ուսումնասիրած էր՝ հմուտ էր նաեւ Անգլիերէնի, իւր հրատարակած դասական գործերն են, «Պոնարհու մականոն բայից Ֆրանս. լեզուի» «Ընդունելութիւնք Ֆրանսերէնի» «Գոհարք Ֆրանսական գրականութեան» իր անտիպ գործերն են, մի քանի թարգմանութիւններ Հիւկոէն, Քօփէէն, Ֆրէսկէի ան հեղինակութեանց հետեւողութեամբ, մանկապարտէզի վերաբերեալ ընդարձակ երկասիրութիւն մը եւ մանկապարտէզի երգերու ընդարձակ հաւաքածոյ մը զոր Ֆրանսերէնէ վերածած է ի Հայ իր բնական սահուն գողարիկ լեզուաւն: Այդ երգերէն մէկ մասն է միայն որ ի լոյս կընծայուի այս գրքոյկով: Հրատարակած է նաեւ ոտանաւոր եւ արձակ գրուածներ լրագրաց ու մանց մէջ:

Սոյն կենսագրականին սկիզբը ըսինք թէ ոչ հռչակաւոր գիտնականի մը եւ ոչ մեծանուն գիտնականի մը կեանքն է զոր պիտի պատմենք այլ Ազգ. դաստիարակութեան մէկ համեստ վաստակաւորին կեանքն եւ պատմեցինք այդ կեանքն համառօտ գիծերով ու ընթերցողն տեսաւ թէ մեծանուն գրագէտի մը կենսագրականին շահեկանութիւնը կրնայ ընծայել եղեր մասամբ, կենսագրութիւնն Ազգ. դաստիարակութեան ամենէն անխոնջ աշխատակորներէն միոյն: Իւր կարճատեւ ու արգիւնաւոր կեանքն ոչ միայն ինքնազարգացման գեղեցիկ օրինակ մը կրնայ համարուիլ այլ հերքում մը՝ այն նախապաշարումին մեր կարգ մը երիտասարդաց որք կը կարծեն թէ անպատճառ բաղդին շնորհները վայելելու, բարձրագոյն հաստատութեան մը դռնէն դուրս ելլելու է հանրութեան օգտակար կարենալ ըլլալու համար: Էտիկեան կոյր բաղդին բացառիկ շնորհները չի վայելեց երբէք եւ ոչ ալ համալսարանի մը դռնէն դուրս ելաւ, որովհետեւ ինչպէս ըսինք, հազիւ թաղային վարժարանէ մը կրցաւ անցնիլ: Բայց այս անպատճառ պարագաները արգելք մը չեղան բնաւ ըլլալ ինչ որ հնարաւոր էր իրեն ըլլալ շնորհիւ իր աշխատասիրութեան եւ յարատեւութեան իբր հանրութեան օգտակար անձնակորութիւն մը, եւ այս ալ ապրուստի անողորմ հարկին, մշտատեւ հոգեբու եւ ահաւոր հիւանդութեան մը սպառնալեաց ներքեւ:

ՀԱՅՐ ՄԵՐ

Ով Հայր մեր, եր կըն փեկ՝ ուր ա մեկ հը բեշ քակ

Ծըն րա դրած փեղ կօրհ նեկ, շուր մեր ճայն ա նու շակ:

Մեզի պէս փոքրեւուն

Պաշտպանը դու ես, Տէ՛ր.

Քեզմով է որ հեռուն,

Կերքան ցաւ փորձանքներ:

Դու ես որ ամեն օր,

Մեր հացը կուտաս մեզ.

Ու նման գրոս մօր,

Մեր վրայ կը հսկես:

Սիրեցիք միշտ գիրար,

Կրես մեզ, ո՛վ Աստուած.

Ու փոխան բու գիրկդ,

Ցոյց կուտաս մեզ ժպտած:

ԲԱՐՈՎ ԵՎԱՅԻ

Բա րով է կայք. սրբ քա գին Տակ մեզ քա բեշ խրճ քո վիկ. Կրգ-
Բա րով հա գոր դուք քա րով. Մեր սիրեն ու քախ է մեզ մով:

գակ քե դուք ա մեկնդ ալ, Ծա նօք, եղ բայր, հայր կամ մայր. Սի-

րով մը մեծ աւ սահ ման, Կը գոր գու քա մեր վը քակ:

Կուզեք որ մեկ միշտ բարի,

Ըլլանք, սրտով ալ բարի.

Պարեզիս մեզ ծաղկանց պէս,

Բուրեցեք անոյց հոս պէս պէս:

Ո՛հ, մեր սիրոյն փոխարեն,

Կուտանք բարեւ մեզ նոքն.

Բարով, հազար, դուք, բարով.

Ձերն եմք յաւէ մեկն հոգով:

ԲՈՅՆ ԹՈՉՆՈՅ

ԽԱՂ

Ա. նուշ ճայ նով մեկ ժիր քրո չուն Ըս ուն ռի սակ շի նեց իր քոյն.

Յե սոյ ղը բաւ հուն եր կու ձու, Ուր կե ե շան քրոյ նիկ

եր կու, Սի ռուն ինն քրոյ նիկ երկու. Ո ռոնց ճայ նիկն

ա խոր ժե շի կը սեր քի քի քի քի քի Մայ ռիկ սի ռի շի.

Քի քի քի քի քի, Մենք հոս եմք մեր քոյն եկ քի քի քի :

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Բոյն Թոչնոց խաղալու համար, զայն երկու ձեռքերնին փոփ փոփ բերե-
րելով՝ բոյն մը կը ձեւացնեն: Իրենց երկու բութամասերը կը հանգչին բոյ-
նին խորը՝ իբր երկու հակիքներ: « Ուսկից ելան քոչնիկ երկու » խօսե-
րուն բութամասերը կ'ուղղուին դեպի վեր եւ կը ձեւացնեն շարժումը պըզ-
ժիկ քոչնոյն՝ որ կը տեսնեն իր մօրը գալը:

ՕՐ ՕՐ

ԽԱՂ

LENTEMENT

Օր օր իմ ման կիկ, Բը նա ցիր մը շիկ մը շիկ. Աղ լոր ձեր ման լու սըն-

կան Յա քեց օ ռանիդ վը ռան. Օր օր իմ ման կիկ, Բը նա ցիր մը շիկ մը շիկ :

Օր օր, իմ քոչնիկ,
Քնացիր մեկի մեկի.
Աղւոր ներմակ լուսնական,
Յաքեց կակուղ բոյնիդ վրան.
Օր օր իմ քոչնիկ,
Քնացիր մեկի մեկի:

Օր օր, իմ ծաղիկ,
Քնացիր մեկի մեկի.
Աղւոր ներմակ լուսնական,
Յաքեց ցողունիդ վրան.
Օր օր, իմ ծաղիկ,
Քնացիր մեկի մեկի:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Օրօր խաղալու համար, զայն կը շարունակ բոլորակաձեւ: Կուրծե-
րուն վրայ կը ծալեն մեկ քեւերնին, ու անոր վրայ կը դնեն իրենց միւս
ձեռքը իբր քե Պեպէ մը ըլլար ան, ու կ'օրեն զայն երբ երբ կըսէ. « Օր
օր իմ մանկիկ, քնացիր մեկի մեկի »: Երկրորդ հասումին, յանկերգի
պահուն, զայն իրենց երկու ձեռքովը բոյն մը կը ձեւացունեն ու կը տա-
նայն զայն լամբօրէն: Երրորդ հասումին՝ կը ձեռն ու կը շարժեն ձեռ-
քերնին, իբր ծաղիկներ իրենց ցողունին վրայ:

ՓԻՍԻԿ

ԽԱՂ

ALLEGRETTO

Պըզ շիկ կա տուն ար քրն ցեր, Ու իր ա կանջնե շըն կեր. Կը

ղի թե չորս դին նա եւ, Բա ռեւ փի սիկ, Բեզ քա ռեւ քա ռեւ:

Գլուխդ փոխին քաթիկով, Ու սիրտդի մօտն իսկոյն,
Շրջկթե դուն նազանով. Եկուր, փիսիկ, Եկուր դուն իսկոյն:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

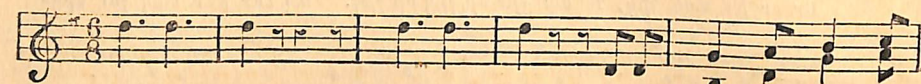
Փիսիկը խաղալու համար, զայն կը կազմեն բոլորակ մը: Բոլորակին
միջոց մեջ տեղը դրուած զոյն մը կը ներկայացնէ կատուն:

Առաջին հասումը լմնալուն պէս, բոլոր զայն՝ Բարեւ բռնով, զը-
լով խոնարհութիւն կընեն կամ ձեռքով կը բարեւեն: Երկրորդ հասումին
վերջին բառերուն, փիսիկը իրենց փոփ կանչելու ձեւ մը կընեն, փիսիկը
կը մօտենայ անոնցմէ մեկուն, որ կ'անցնի անոր տեղը, եւ խաղը կը վերսկսի
ցորչափ հանոյք պատճառէ սա՝ բոլոր պզտիկ ընկերներուն:

ՍԱՅԼՈՐԳ

ALLEGRO

Միշտ յառաջ, ձախ կամ աջ, ձամբայն երեկնե՛ր շնորհ

արձախ. Կերքամ կու գամ ես շա՛րունակ, Սայլորդ մեմ ժիր երջա-

նիկ, Այս է արհեստս աւաւիկ:

Միշտ յառաջ, ձախ կամ աջ,
Քաղաքներէն մինչեւ 'ի գիւղ.
Եղևերս քիւմ ես աներկիւղ,
Սայլորդ մեմ ժիր՝ երջանիկ,
Այս է արհեստս աւաւիկ:

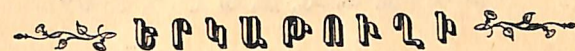
Միշտ յառաջ ձախ կամ աջ,
Փայտ, քար, երկաթ, բոններ ամեն
Սայլորդ հոս հոն կը փոխադրեն:
Սայլորդ մեմ ժիր՝ երջանիկ,
Այս է արհեստս աւաւիկ:

Միշտ յառաջ, ձախ կամ աջ:
Չեմ վախճար ես յոգնութենէ
Սայլս բող՝ լեցայ, այդ ինձ բաւ է:
Սայլորդ մեմ ժիր՝ երջանիկ,
Այս է արհեստս աւաւիկ:

Միշտ յառաջ, ձախ կամ աջ.
Չանգալա ուժգին կ'արձակէ ձայն
Ու ես կերբամ միշտ փողոցաձայն:
Սայլորդ մեմ ժիր՝ երջանիկ,
Այս է արհեստս աւաւիկ:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Տղայք որ կը փափաքին սայլորդին մեծ խաղաղանին, շատ կախորժին այս խաղին, զոր կատարելու համար բոլորակ մը կը կազմեն եւ աջ ձեռքի մատուրներին կը շաղկապեն կարելի եղածին չափ ուժով, ձեւացնելու համար խաղաղանին շաշիւնը, կըսեն միանգամայն, « Օն յառաջ, ձախ կամ յաջ: Երգին մնացեալ մասերուն մէջ, կը դառնան բոլորէի:

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ALLEGRO

Հա, կըսուի չէ՛նեպ ընթաց երբ ժամնէ հաւած, Չունչիւն չիւն չիւն չիւն չիւն

չիւն: Ի կայարան վազենք շուտ Չերեւանի հոս անկողնք Չունչիւն չիւն չիւն չիւն չիւն:

Թո՛ղ ամենքն արդ տեղ առնուն
Ձի, հազա՛ր փառք տոգույն,
Չուն, չուն, չուն,

Սա՛ ներհունդի մէ խաւար,
Ո՛հ, բնաւ չենք վախճար,
Չուն, Չուն, չուն:

Տի կտրենք մեծ ասպարէզ
Թեւաւոր քոչնոյ պէս,
Չուն, չուն, չուն:

Բայց կը հասնինք աւաւիկ
Կերբայ գնացք մեղմիկ,
Չուն, չուն, չուն:

Մեր շոգեկառն՝ իր կուտեն
Սեփ սեւ մուխ ժայթքելէն
Չուն, չուն, չուն,

Ու շոգեկառն ալ հիմայ
Քիչ մ'անդին կը կենայ,
Չուն, չուն, չուն:

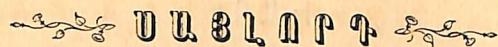
Կը փոռնէ ձախ ու աջ
Կը սուրայ միշտ յառաջ,
Չուն, չուն, չուն:

Ամբոխն զմեզ կը մղէ,
Շուտ մեկնինք այս տեղէ,
Չուն, չուն, չուն:

Հոս՝ անհամար դաշեր լայն
Ծառ՝ ծաղկունք կերեւան,
Չուն, չուն, չուն,

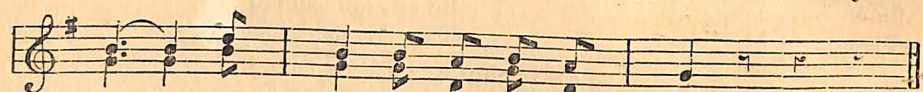
Ապա տալով քեւ քեւի՛
Կը պոստինք մեկուսի,
Չուն, չուն, չուն:

ՄԱՅԼՈՐԳ

ALLEGRO

նիկ, Այս է ար հես սըս ա լա սիկ:

Միտ յառաջ, ձախ կամ աջ,
Քաղաքներեն մինչեւ 'ի գիւղ.
Եզներս բխմ ես աներկիւղ,
Սալորդ մ'եմ ժիր' երջանիկ,
Այս է արհեստս աւասիկ:

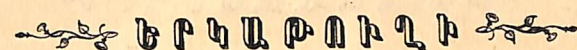
Միտ յառաջ, ձախ կամ աջ:
Չեմ վախնար ես յոգնութենէ
Սալս բող' լենայ, այդ ինձ բաւ է:
Սալորդ մ'եմ ժիր' երջանիկ,
Այս է արհեստս աւասիկ:

Միտ յառաջ ձախ կամ աջ,
Փայտ, քար, երկաթ, բեռներ ամեն
Սալորդս հոս հոն կը փոխադրեն:
Սալորդ մ'եմ ժիր' երջանիկ,
Այս է արհեստս աւասիկ:

Միտ յառաջ, ձախ կամ աջ.
Չանգալս ուժգին կ'արձակեմ ձայն
Ու ես կերթամ միտ քաղցրաձայն:
Սալորդ մ'եմ ժիր' երջանիկ,
Այս է արհեստս աւասիկ:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Տղայք ար կը փափաքին սալորդին մեծ խարազանին, շատ կախորժին այս խաղին, զոր կասարելու համար բոլորակ մը կը կազմեն եւ աջ ձեռքի մատուրներին կը շառաչեցնեն կարելի եղածին չափ ուժով, ձեւացնելու համար խարազանին շալունը, կըսեն միանգամայն, « Օն յառաջ, ձախ կամ յաջ: Երգին մնացեալ մասերուն մէջ, կը դառնան բոլորէի:

ԲԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ALLEGRO

Հա, կըսու չէ մեկ ընթաց եր քի ժամ նիկ հա սած, Չուն չի չի չի չի չի չի

չուն: Ի կայարան վազենք շուտ Չերեւակ հոս անփոքր Չուն չի չի չի չի չի չի չի:

Թո՛ղ ամենքն արդ տեղ առնուն
Չի, հազա՛ր փառք տոգոյն,
Չուն, չուն, չուն,

Տի կտենք մեծ ասպարէզ
Թեւաւոր բոչնոյ պէս,
Չուն, չուն, չուն:

Մեր շոգեկառնք՝ իր կուտեն
Սեփ սեւ մուխ ժայթքելէն
Չուն, չուն, չուն,

Կը փոռնէ ձախ ու աջ
Կը սուրայ միտ յառաջ,
Չուն, չուն, չուն:

Հոս՝ անհամար դաշտեր լայն
Ծառ՝ ծաղկունք կերելան,
Չուն, չուն, չուն,

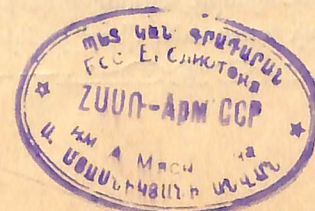
Սա՛նք ցերեկային մէ խաւար,
Ո՛հ, բնաւ չենք վախնար,
Չուն, Չուն, չուն:

Բայց կը հասնինք աւասիկ
Կերթայ գնացքն մեղմիկ,
Չուն, չուն, չուն:

Ու շոգեկառնք ալ հիմայ
Քիչ մ'անդին կը կենայ,
Չուն, չուն, չուն:

Ամբոխն գնեց կը մղէ,
Շուտ մեկնինք այս տեղէ,
Չուն, չուն, չուն:

Ապա տալով քեւ քեւի՛
Կը պարտինք մեկուսի,
Չուն, չուն, չուն:

ՁԱՂԱՅՔ

ԽԱՂ

ՅԱՆԿԵՐԳ

Մեր գիւղին մէջ՝ հըս կայ Ձաղացք մը կը դառնայ. Մի ա կերպ իր
 ժը խոր կը լըսուի ա մեն օր: Ան գաւրի կամ ցոյրէն Շաւրն կակ ա-
 դա չեն կը գոռայ օրն ի բուն զայրագին անկողն: Ձաղացքսն ու իր կին
 Շաւրն աւրի սիւս մ'ու ճին. Ա մեն մարդ ա նոնց փոյ կը գտնուի գո-
 ռով Տըռ ու կին աղ փաւ սայ Կու սան միշտ ա ռաւ հաց:

Ձաղացքին մէջ, իրաւ, Բայլերով շաւր քերել
 Ո՛չ երբեք կան վիշտ, ցաւ. Առտուանց կանուխեն
 Տղայք հոն քել ի քել Կը խաղան ու կերգեն:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ձաղացքը խաղալու համար, կըսկող կը շարունակ սղայք որոնց քիւր
 4 ով բաժանական ըլլալու է: Յանկերգի պահուն, սղայք չորս չորս՝ ամե-
 նայն ճարտիկութեամբ կը կազմեն աղօթականեր (Moulinet), եւ յանկերգի
 ամբողջ տեղադրեանը մէջ, կեցած տեղերին կը դառնան ու կը դառնան
 անդադար Մուլինէ: Բայց, ձեւացնելու համար աղօթիքին աղմուկը ու շար-
 ժումը միանգամայն: Մեն մի հասունածէ վերջ՝ յանկերգը կը կրկնուի:

ԵՂԵՒԻՆ

ԵՐԳ

Ո՛վ եղեւին, հսկայ դու ծառ, Ձի սի տեւ փոյ գեղ դա շար. Երբ
 քաւի քը փեք մըլ րան փաւ մին ծառոց քեր քեքըն ի գեքին, Դու
 հըս կայ ծառ կաւ ան չաւ զարդ Միշտ կը պաւ հեւ փոյ յին զարդ:

Այս մանկական հանդեսի օր Ո՛վ գեղեցիկ իմ եղեւին,
 Ո՛վ զարդարեց քեզ աղւոր. Ձի՛ քաղցր է փոյ հովանին.
 Խաղալիքներդ, միզերդ անոյց Մըսաղապար փոյ խիստ ուսեր
 Ո՛ր ձեռք կախեց հող քնոյց, Որոնք քոցնիլ չեն գիտեր,
 Ո՛ր քեզ պնդող ձեռքերուն քիւր Երկնապարգէլ լոյս հաւաստիս
 Եւ շերտագին սաւ համբոյ: Քաղցրիկ պատկերն են աչքիս:

Փափաքելի է որ սանկերուն կողմանէ տրուած հանդեսներու կամ քն-
 նութեանց առթիւ, մանկապարտիզպանուհին ունենայ եղեւին մը՝ զար-
 դարուած խաղալիքներով ու շաւարեղէններով, որոնց այնքա՛ն կը տենչան
 մանկունք:

Ձաղարուն եղեւնոյ մը շուրջը բոլորուիլ ու երգել խմբովին, ի՛նչ
 երջանկութիւն մանուկներու համար: Օրհնեա՛լ ձեռքերն, որ գիտեն ազգել
 այս անխառն զմայլանքը անմեղ սրտերու:

— ❧ ՈՒ ԶԻԿ, ՈՒ ԶՕԿ, ՈՒ ԹԱՔ, ՈՒ ԹՕՔ ❧ —

Խ Ա Ղ

Ու զիկ ու զօկ, ու զիկ ու զօկ ու զիկ ու զօկ ու զօկ. Երբ կաշ խա սի մարդ սր-
Ու բաք ու բօք, ու բաք ու բօք ու բաք ու բաք ու բօք

սով, գործ կը տեսնես ապա հով: Յե սա նա շորն ա նի շին քս

դա նա կն ու կա ցին. Եւ այդ դարձող քա ղին վրան շին մե տաղ ներն կը ճը

սան. Եւ այդ դար ճող քա ղին վրան հին մե տաղ ներն կը ճը սան:

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն. (Տղայք որպէս թէ յեսան կը բանեցնեն.)

Ու բաք ու բօք, ու բաք ու բօք
Ու բաք ու բաք ու բօք,
Երբ կաշխաթ մարդ սրով
Գործ կը տեսնես ապա հով:
Դարբինն ահա սալին քով
Ծեծէ երկաթն իր մուրնով,
Ու ծխացող մուրնին տակ
Կայծեր վազեն բոցարձակ:
Ու բաք ու բօք Եւ այլն.

[Ուժով ուժով երկաթ կը ծեծեն իր
սալի վրայ.]

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն.
Հետան քերիչն ալ հիմայ
Փայտին վրայ երբայ գայ.
Ու նուրբ ոլորք տառնին
Խանութին մէջ կը լեցունին
Ու զիկ ու զօկ Եւ այլն.

[Բերիչով փայտ յղկելու շարժումներ
կընեն.]

Ու բաք ու բօք, Եւ այլն.
Տե՛ս ալիւրեն ներմկցած
Հացագործն է, շինէ հաց.
Զուտ խմորին կակուղ կոյս
Ձեռնով քրէ ան շուտ շուտ:
Ու բաք ու բօք Եւ այլն.

[Հայտը վեր կառնուն ու կը ձգեն նորեն.]

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն,
Երբ եղանակն հասնի
Սղոցն յանկարծ կերելի,
Ու կըսելով հաստ կոնդեր
Հոգայ ձմրան մեր պէտքեր:
Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն:

[Կը սղոցեն, քերտնուն մին ձեւա-
ցնելով սղոց միւսն փայտ.]

Ու բաք ու բօք, Եւ այլն.
Տակառագործն է՛ն առաջ
Իր տակառները շինած
Անոնց վրայ ի վերջէ
Շրջանակներ կ'անցունեն:

Ու բաք ու բօք, Եւ այլն:

[Մեկ կոռնիով միւս կոռնիին վրայ
կը զարնեն.]

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն.
Գերձակն ասուին չափելով՝
Կը կտրէ զայն խնամով,
Ու մինչ տալն աղուկը
Կար կը կարէ մանչուկը:

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն:

[Կը կտրեն ու կը կարեն.]

Ու բաք ու բօք, Եւ այլն.
Իր ծեփիչով՝ որմածուն
Նետէ շաղախ պատերուն.
Կիրք ջուրին խառնուի,
Եւ այ խկոյն փրփրալի:

Ու բաք ու բօք Եւ այլն:

[Շեմք կը շինեն.]

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն.
Շատ մը գործեր տակալին
Բանուր ձեռքի պէտք ունին.
Արհեստն զմարդ չանպատուէր
Երբ մարդ գիտնայ լաւ գործել:

Ու զիկ ու զօկ, Եւ այլն:

[Կը ծափեն խնդաղիւ.]

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ու զիկ ու զօկ խաղալու համար, բոլորակ մը կը կազմեն՝ զայն Եւ
մեն մի հաստաւոր վերջանալուն՝ այսինքն յանկերգի պահուն նշանակուած
ձեւերը կընեն նկարագրական միօրինակ շարժումներով:

ՍԻՐՈՒՆ ԱՂԱԻՆԻՆԵՐ

Խ Ա Ղ

Աղանեակք, ո՛նք բացէ՛ք ձեր քեւեր, Գնումեղի փետուրնիդ լուալու
Ու մնչելով ձայնիւ աղուր, Պիտի գտնէք վտակներ զով:
Ձեր բոյնէն դուրս բռնէք անարգել՝ Հեզ բռնունք, ծալեցէ՛ք ձեր քեւեր
Սրացէ՛ք ժիր ժիր պուրակաց խոր: Ու մնչելով ձեր մեղմ վուվուն,
Գացէ՛ք դուրս այցելել արտ՝ ածու: Միտ չորս դին չէ տրամ մութ գիշեր
Թուփերն են լի պտուղներով:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Սիրուն Աղանեակները խաղալու համար, զայն, իրարու ձեռք բռնած՝
կը կազմեն բոլորակ մը: Երկու կամ աւելի զայն, որոնք իբր քի աղա-
նեակներ կը ներկայացնեն, կը կենան բոլորակին մէջ տեղը: Բոլորակը կը
սեղմուի մինչեւ կեդրոնի աղանեակներուն վրայ՝ զանոնք փակելու եղանա-
կաւ: Առաջին հաստաւոր երգելով՝ զայն, առանց մեկզմեկու ձեռք բող-
լու, կը հեռանան կեդրոնէն քեւերնին վեր բռնած, որպէս թէ ձեւացնելու
լու, կը հեռանան մը դուրս: «Գացէ՛ք դուրս այցելել...» խօսքերուն,
աղանեակները դուրս կ'ելնեն ու կը վազեն հոս ու հոն, իրենց քեւերովը
ձեւացնելով բոլորակ աղանեակներու քեւերու շարժումը: Իսկ «դարձէ՛ք շու-
տով դեպ ի՞նչ բոյն» խօսքերուն, աղանեակները ներս կը մտնեն ու բոլո-
րակը կը սեղմուի հետզհետէ:

ՀԻՆԳ ՊԱՐՈՆԵՆԵՐ

— Խ Ա Ղ —

Հինգ պա ռոն ն'ր դեպ ի դրդ եակ ձառ քայ կառ-

նեն ա րագ ա րագ, Պա սըզ գա մեն Տի կին մ'ազ նիւ Կը]

հար ցը նե ա նոնց մեղ միւ. « Հոս դրդ եա կիս իմ քո չոր տի, Ինչ]

կը փնտռեմ ժիր պա տա նի:» Մենք կը փնտռենք քո զայդ հեզ Որ

խե լոք Է գառ նո կի պեւ. Հրեշտակն այս տան ա հա ժրպտուն,

Ար ծա նի Է նա ձեր սի ռոյն: Օրհնալ ըլ լաւ, զա շակ ազ նիւ

Մօր մի ալ փառն ու պա տիւ, Սեր՝ յաջողուածք քա տիւ ա մեն

Քեզ պեւ ըր դոց լոկ քա ժիւն են. Մենք ի դարձին, սիրուն որդեակ ֆեզ համար

Պի տի քե տեմ խա դա շիմեր աւ հա մար: Մենք ի դար ձին սի ռուն

որդեակ ֆեզ հա մար, Պի տի քե տեմ խա դա շիմեր աւ հա մար:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգ Պարոններ խաղալու համար, տալիս կը կազմեն կիսաբոլորակ մը: Անոնցմէ վեց հոգի՝ սրահին մէջ կողմը բոլորէի շարունելով՝ կը ձեւացնեն դրեակ մը, որուն մէջ դրեակին տրուած կը կենայ, Բոլոր ունենալով իր պատիկ տալիս: Երբ խումբը կաւարտէ առջի շարքը, տրուած կը կենայ Բոլորի « հոս դրեակին իմ բոլորի, Ես » , մինչ հինգ պարոնները հասած են արդէն դրեակին շարքը: Պարոնները կը յայտնեն իրենց խնդիրը աղերսալից ձեւերով մը ու տրուած ցոյց կուտայ անոնց իր պատիկ տալիս (գրեթէ երբ կ'ընայ): Պարոնները կ'սկսին գովել ազնիւ մանկիկը, մինչ մանկիկը կը ծագի մօրը գրեթէ, վերջի երկու տրեւուն՝ խումբը կը ծագի հրնուալից:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂ

ԽԱՂ

Ծխան մաքրողը խաղալու համար, տալիս կիսաբոլորակ մը կը կազմեն: Ծխան մաքրողի դերն ստանձնող տալիս մէկ կողմ կը կենայ. իսկ բնացողի դերն ստանձնողը կը տարածուի երկու արթուի վրայ: Մայրը կը մօտենայ անոր եւ կամացուկ մը կը շարժէ զայն: Քնացողն աչքերը կը բանայ եւ առանց իր տեղէն ելնելու, կերգէ:

Քնացող տալիս, Այլերը բանալով.

Ինչո՞ւ արդեօք, սիրուն մայր, կը շարժես զիս մեղմով, Տես, քաղցր ինչերս իմ

Տը կար կը գոցուին խորքը նով, Տը դաս, ե՛ղ. լոյսն է ծաղկեր. Աշ-

խա սիւ պէտք է օրն ի բուն, Հոս փոքր դեռ, շատ քիչ է ի վեր Տը դու

մը ձայն չես լսէր դուն, Լը սէ ծը խան մաքրողըն է մեր:

Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ ա ժան: Վե՛րեմ դեպ վար ա մեն ծը-

խան: Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ ա ժան վերեմ դեպ վար ա մեն ծը խան

Բան զի կաշ խաւի ծանօթ ծը խան մաքրողին Պատիւ կըրկին. պատիւ կըրկին եւ բող ծոյն

ա մօ բով Պատ կի մահին իմ յօ ռան ջե լով: Ծը խան մաք-

րող նե ան կաշ լե ա ժան վե՛րեմ դեպ վար ա մեն ծը խան. Ծը խան մաք-

րող նե ան կաշ լե ա ժան վե՛րեմ դեպ վար ա մեն ծը խան:

ՔՆԱՅՈՂ ՏՂԱՅՆ.

Կծկեցով.

Մայրիկ անա, հեռուէն
կը փչէ հովն ուծգին.
Երկինք գետին սառեր են
ճախուկ է անկողինս:

ՄԱՅՐԸ

Տըղաս, ել. լոյսն է ծաղկեր.
Աշխատիլ պէտք է օրն ի բուն.
Յուրս է, սակայն փողոցն ի վեր
Ո՛հ, չե՛ս լսէր ձայն մը քրքումն,
Լըսէ, ծխան մաքրողն է մեր:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ
ա ման վերեմ դեպ վար ա մեն ծխան:

ԽՈՒՄԲԸ

Քանգի կաշխաւի
ճա՛նք ծը խան մաքրողին
Պատիւ կըրկին.
Եւ բո՛ղ ծոյն ամօքով
Պատկի
Մաննին մէջ յօրանցելով:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ
ա ման վերեմ դեպ վար ա մեն ծխան:

ՔՆԱՅՈՂ ՏՂԱՅՆ

Պատկած տեղէն շարժելով.

Պիտի հլու ես բլամ
Ու ելնեմ անկողնէս,
Բայց պէտք է որ քաղցր համ
Կարնապուր ինձ բերես:

ՄԱՅՐԸ

Տըղաս, ել, լոյսն է ծաղկեր.
Քու կարնապուր ես հոգացի.
Բայց միտք բեր, թէ վարն՝ անէր
Կայ տալ մը քեզ պէս նօթի.
Չես լսէր իր ձայնին շեշտեր:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ
ա ման վերեմ դեպ վար ա մեն ծխան:

ԽՈՒՄԲԸ

Քանգի կաշխաւի
Ծխան մաքրողին տան,
Հաց՝ կաք տաք տաք,
Եւ բող ծոյն ամօքով
Պատկի
Միտք նօթի յօրանցելով:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ծը խան մաքրողն եմ. կաշ լեւ շատ
ա ման վերեմ դեպ վար ա մեն ծխան:

ՔՆԱՅՈՂ ՏՂԱՅՆ

Ոտի կշկշկով

Օ՛հ, ծուլութիւն, մէկդի գնա՛
Աշխատի՛նք եռանդով.
Անա, եղայ, մայր, քաշ տղայ,
Պագ զիս ջերմ համբոյրով:

ՄԱՅՐԸ

Քու ծուլութեանդ յաղթեցիր
Եկուր, հոգիս, գրկէ քու մայր.
Բայց այն տղան որ՝ վարձ՝ ծիր,
Գործ կըրկնուէ, խելամա՛ր քուտա՛ն
Օ՛հ, բարեկեց զինք սիրալիր:

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ծրխան մաքրողն եմ. կալեմ շատ
ածան վերեն դեպ վար ամեն ծխան :

ՄԱՅՐԸ խօսեցով,
է՛ն ծխան մաքրող :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ի՞նչ կը կանչես, խաբուն մարիկ :

ՄԱՅՐԸ

Հրաման ես քիչ մը հոս կուգամ :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Շատ աղէկ, գլխուս վրայ : Աս-
ումած ձեր բանն աջողցնէ, խա-
բուն մարիկ, աղա սրղաս .
կուզէ՞ք ալ լե՞մ ձեր ծխանը :

ՄԱՅՐԸ

Ո՛չ զաւակս. նոյեմբերի մէջ այդ
ալ չսուք ընել տուիմք : Բայց չե՞ս
ուզեր իմ տղուս հետ նաւել հիմայ :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ճաշէ՛լ, հրմ... շատ բարի սիրտ
մ'ունիս դուն, խաբուն մարիկ :
Բայց ես փարա մ'ալ չեմ վաւ-
սրկած դեռ. չե՞ս սրդողիր . օրն
ալ իրիկուն կըլլայ :

ՄԱՅՐԸ

Սրդողի՛մ մի . չէ՛ սրղաս, չէ՛,
իրիկունս դեռ շատ ասեմ կայ.
հիմա կը նաւես, եսքն ալ կը
վաւսկիս :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Իրա՛ւ կըսես, հանրմ մարիկ . .
գործիս շատ աղէկ պիտի գայ
բան մը ուսել . փորս անան-
կուկ դասարկ է հա . . . :

ԲՆԱՅՈՂ ՏՂԱՆ

Ինչ, միթէ այսպէս, առտուն
կանուխ, մայրդ քեզ դուռս կը
ձգէ տունէն, առանց քեզի բան
մը կերցնելու :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ախ, արեւդ սիրեմ մայրիկս հոս չէ... :

ԲՆԱՅՈՂ ՏՂԱՆ

Ո՛ր է որ . . .

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Ինչպէս ըսեմ, հեռուն շատ
հեռուն, այս գիւղէն անդին,
ուր աղբրսանա ու ես մեր վաւ-
սակով հաց կը նարեմք իրեն :

ԲՆԱՅՈՂ ՏՂԱՆ

Աղբրսանիդ քող աշխատիմ,
ով բան կըսէ անունց . բայց
դուն որ այսօրն պզտիկ ես .
քեզի կիցնա՞յ աշխատիլ :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Օ, աղա տղաս, երբ մարդ սիրտ
ունի եւ իր ծնողքը կը սիրէ . .

ԲՆԱՅՈՂ ՏՂԱՆ

Է՛յ ինչ կըլլայ :

ԾԽԱՆ ՄԱՔՐՈՂԸ

Մարդ բնաւ պզտիկ չի սեպուիր
բարիք ընելու համար :

ԽՈՒՄԲԸ

Արդար քրժինն է
չէ՛ք ծխան մաքրողին
Հրճուանի կրկին

Ձե, ալ ծոյլ չը մնաց
Մեզմէ.

Բանաւին բողոքն է միշտ բաց :
Ծխան մաքրողն է. ան կալէ աման
վերեն դեպ վար ամեն ծխան :

ՓՈՔՐԻԿ ՀԻՒՍՈՂՆԵՐ

Ժիր աղջ կուկ, շու տոլ Հոս է կիկ իմ տոլ. նստեցի կարգ կարգ

Հիւ սե գիկ աւ ռազ. Թրա, լա, լա, լա, լա, լա, Թրա, լա, լա, լա,

լա լա նըս սե գիկ կարգ կարգ Հիւ սե գիկ աւ ռազ :

Փոքրիկ բանուրներ,
Ա՛լ բաւ աղմուկ ձեր .
Ասեղնուդ վրան,
Տրեւէ ձեր դերձան.
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա,
Ասեղնուդ վրան,
Տրեւէ ձեր դերձան :

Այսպէս՝ անբռնիկ՝
Աւաւսեցեք դուք,
Օղակնիդ մէկ մէկ
Չի փակուին երբեք.
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա.
Օղակնիդ մէկ մէկ
Չի փակուին երբեք :

Ու՛ ասեմ ասեմ
Հիւսուածքնուդ մեջէն
Չեք օղակաց շար
Ըրեք դուք հաւասար .
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա.
Չեք օղակաց շար
Ըրեք դուք հաւասար :

Մինչ կես չէ գուլպայն,
Պեք է գործել լայն.
Բայց երբ կեսն անցնիք
Նեղցուցեք քիչիկ,
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա.
Բայց երբ կեսն անցնիք
Նեղցուցեք քիչիկ :

Հիւսուածքնիդ ընկիր
Բանեցեք ժիր ժիր,
Քանգի բռնաւունք
Կան բոպիկ՝ անեք .
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա.
Քանգի բռնաւունք
Կան բոպիկ՝ անեք :

Ապրիք, շա՛տ ապրիք,
Դուք իմ սիրելիք,
Կը տեսնեմ որ ձեր
Չեն յոգնիր մասներ :
Թրա, լա, լա, լա, լա, լա.
Կը տեսնեմ որ ձեր
Չեն յոգնիր մասներ :

ՅԵՍԱՆՈՂ

ԽԱՂ

Յեսանողն եմ • կերթամ փողի
 'ի փողի փողի
 Շուտ կտրելով շեն եւ աւան եւ
 գիւղակ •

Համբուն վրայ կանախ առած
 եմ յեսան ,
 Գոչեմ , մկրատ՝ դանակ սրեմ
 խիստ ածան •

Թե հով փչե , քե գայ անձրեւ
 Միտ եղանիկ , զոն արդարեւ ,
 Կեանքս անցնեմ զուարթօրէն
 Երգով սանին օրես աւմեն :

Դարձիր արագ , գործօն յեսանս
 Դու միակ ինչքա ու օգնական •
 Քեզմով առաւ հաց նարեմ ես •
 Դու յոյս՝ ծիծաղ ինձ պարգեւես :

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Յեսանողն խաղալու համար , տղայ բոլորակ մը կը կազմեն : Առաջին հասուածին կը դառնան բոլորի • Երկրորդ հասուածին կը ծափեն կամ կը պարեն : Իսկ « Դարձիր արագ գործօն յեսանս ... » խօսքերուն , իւրաքանչիւր ով կանկ կառնու ու յեսան բանեցնելու կերպը կրնէ , իր աջ ոտովն դարձնելով որպէս քե յեսանի անիւր , մինչ խումբէն ոմանք ալ կերգեն « պրզ , պրզ , պրզ , » եւայլն ձեւացնելու համար յեսանին շարժումն ու ձայնը միանգամայն :

ՄԻԱՅՆՈՒԿԸ

ԽԱՂ

Միայնուկը խաղալու համար , տղայ կիսաբոլորակ մը կը կազմեն : Այս խաղին մէջ , որ չափազանց պարզ է , պէտք է հոգ տանել որ փոքրիկ տղաներն , մանաւանդ այն որ կերգէ ու կը պարէ առանձինն , կատարէ շարժումները յաջողակութեամբ , դիւրաշարժութեամբ եւ ճշորհալի եղանակաւ :

Միայնուկը կանցնի առանձինն պարելով խումբին առջեւ զոր իր քե կը ֆնէկ •

Ո՛հ , այս խումբն է շնոր հա շից ժի րօֆ չէ ժի րօֆ չա , հոս՝ դեմք , մա կաս են

աւ քիծ սիրս հրճուանք կրգ գայ : Այո՛ , մեկն շատ կեմ հա մեւս , ժի րօֆ •

չէ ժի րօֆ չա , Ի ռաւ , մեր վարձն է պարկեշտ . Մեր խօսքին հաւտ su :

Միայնուկը, մի եւ նոյն խաղը դէպ
առաջ եւ աղետալից.

Ձեր մեջ առե՛ք, ո՛հ, զիս ալ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Կուգեմ արսանց ձերն ըլլալ,
Ձեր միջեւ հիմա:

Խումբը, մի եւ նոյն խաղն ըստ առաջնոյն

Լաւ. բայց դուն չես մեզի պէս
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Ձիրբեր ունիմք մենք պէս պէս,
Ո՛րն է քոյդ, ասա:

Միայնուկը, *սիրութեամբ.*

Վա՛հ ես չունիմ ձիրք ալուոր
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Միայն յանառ հեռաւոր
Կերբամ պահ ընդ պահ:

Խումբը

Հոն ի՞նչ ընել առանձին
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Տես, հոս, զուարթ՝ խրմբովին
Մենք կերգենք անա:

Միայնուկը, *ծայրերէն վեր կառնու գոգ-
նոցը, որուն մէջ իբր քե ծաղիկներ կը դնէ.*

Հոն կը քաղեմ մանիշակ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Եսքն ալ հիւսեմ ես պըսակ
Գոգնոցիս վըրայ:

Խումբը

Որո՞ւ համար այդ պըսակ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Դուն կը հիւսես հոն՝ միմակ՝
Օ՛ն, ըսել փութա՛:

Միայնուկը, *փունջ մը նուիրելու
եղանակաւ.*

Ձայն կը հիւսեմ ձեզ համար
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Որոնց հակօին շա՛ս յարմար
Պասկըս կուգայ:

Խումբը

Եթէ գալլ մի մեծ՝ զգե՛ղ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Հոն դեմդ ելնէ, դուն համեղ
Կեր կըլլաս նմա:

Միայնուկը, *կոտորակներ ձեռացնելով.*

Ես կոտորեմ անոր դեմ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Իսկոյն անվախ՝ կերկարեմ
Ու ան խոյս կուտայ:

ԽՈՒՄԲԸ

Իսկ քե սեւ շուն մը ոնգուք
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Քեզ պատահի բու հոգուս
Ձա՞ղդեր սաստիկ ան:

Միայնուկը, *զգուսնակներ հեղծելով.*

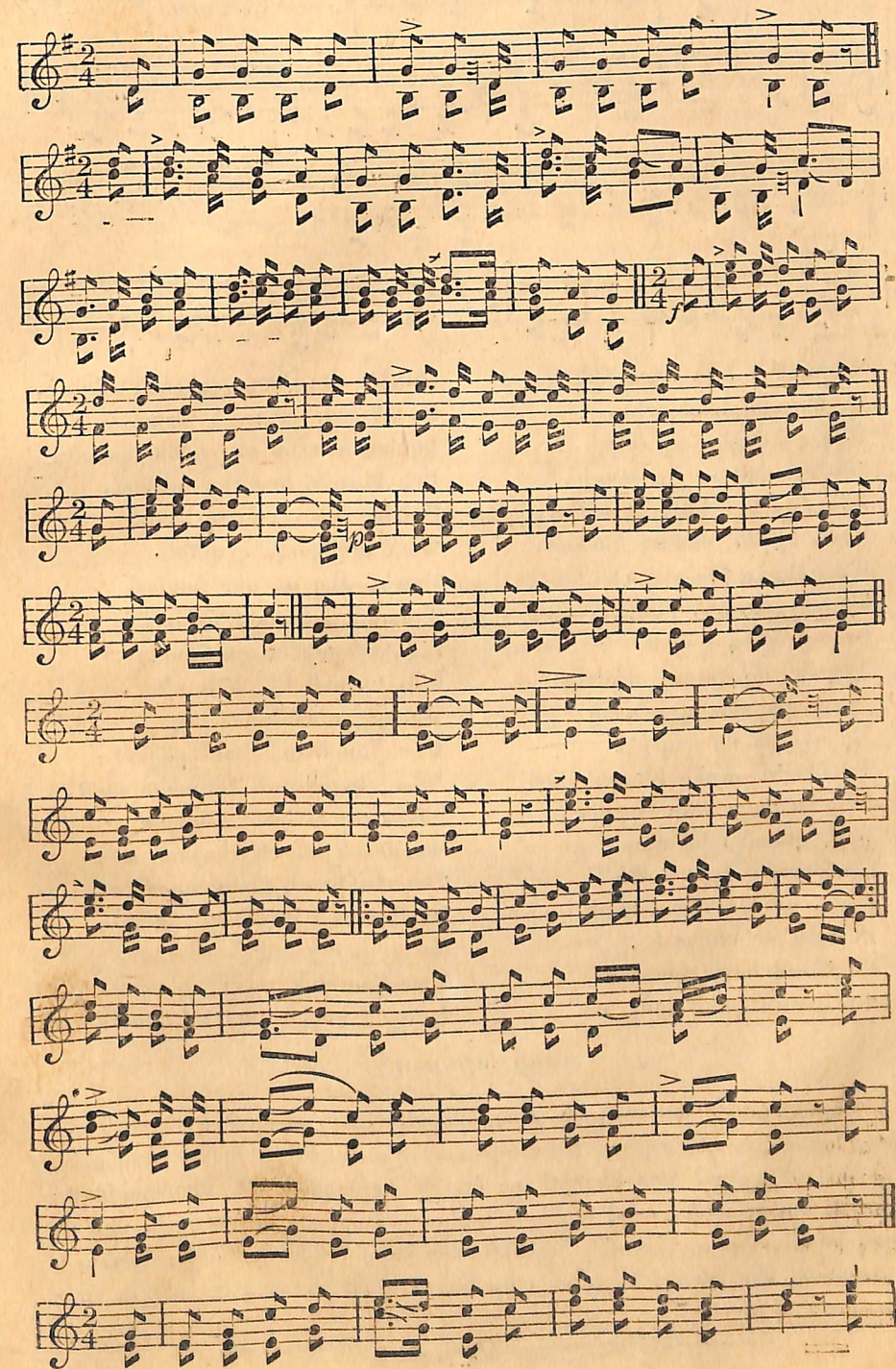
Ես զրգուեմ զայն ու սիրեմ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Ու ան իմ այս զգուսնէն
Ինձ կընցեյանայ:

Խումբը, *կը բռնէ միայնուկին ձեռքէն
եւ ամենքն ի միասին կը պարեն բոլորչի*

Ունիս եղեր սիրս ազնիւ
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա,
Ձեզ մեր մէջ մենք խընդիւ
Կընդունիմք հիմա:

Օ՛ն, մեր մէջ եկուր ժպտուն
ժիրօֆիէ, ժիրօֆիա
Մեր պատէլին արդ ես դուն
Երկինք մեզ վըրայ:

ԳՆԴԱԿԻ ԽԱՂ

Գնդակն է շատ սիրունիկ
 Ու հիշատակ կրկնորիկ.
 Մեկ դիտեն կերպայ մեկդի,
 Մաքուր մաքուր կը փայլի:
 Տե՛ս, գունդն ինչպես աչքիդ դիմաց
 Կեղևն կիջնեն կամաց կամաց:
 Օ՛հ, ձեռքդ բա՛ց դուն.
 Տի գայ գնդակն իսկոյն.
 Երբոր ձեռքդ գոցես՝
 Գնդակն ալ կըլլայ անեստ:
 Հիմա գնդակս աղուորիկ
 Կը հանգչի մի վայրիկ.
 Ու ձեռքս յուշիկ կ'օրրէ գայն
 Ինչպես մայր մ'իւր տղայն:
 Սիրէ գնդակս իմ շատ հեզ
 Համբուրդել տեղէ ի տեղ
 Տ'ես, ահա նամբայ կեղի
 Ինչպես որ սովոր է,
 Անցնելով կանգ կառնու
 Քովն ամեն մեկ տղու:

Թրուի՛ր շուտ շուտ, սիրուն գնդակ.
 Ու ետ դարձիւր դուն արագ,
 Եկո՛ւր ձեռքիս մէջ հանգիստ ա՛ն.
 Երբ կերգեմ երգ մեզ համար:
 Բարեւ ձեզ, բարով եկայի՛
 Դուք գոյնգոյն գնդակի.
 Բարեւ ձեզ որ մեր հոգուն
 Կ'ազդէք հրճուանք անհուն:
 Ո՛վ, գնդակներ գունագեղ
 Ի՛նչ սիրուն եք, ի՛նչ շեղ.
 Միացե՛ք դուք ի մեր երգ
 Մեր խաղերուն եղիք ընկերք:
 Տե՛ս, կապույտ է գնդակիս գոյն
 Իմինս ալ է կանաչագոյն:
 Կարմուկ եմ ես կեռասի պէս՝
 Զիս մանիւշակ մը կը կարծես:
 Ես Արեւուն գոյնն եմ առեր
 Որ կը փայլի ամպերէն վեր:
 Նարնջագոյն ունիմ պատեան
 Փայլուն բոցին շատ եմ նման:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Գնդակի խաղն կառանդուի տղոց, գնդակի վրայ տրուած դասերուն հետ
 զուգընթաց: Տղայի՛ երգելով նկարագրուած շարժումները կընեն հետզհետէ,
 մեծ հանդիման այս խաղին որ ձեռքի կրթութիւն մ'է միանգամայն:
 Վերջին հաստատմին, որով գոյներու զանազանութիւնը կուտուցուի, մեն մի
 տղայ իր գնդակը կը մօտեցնէ նակիսին, երբ իր գնդակին գոյնը յիշատակուի:
 Հաստատը վերջանալուն՝ բոլոր գնդակները կերելին արդեն անբիծ հա-
 կատներու վրայ:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՆԵՐԸ

ԽԱՂ

ԽՈՒՄԲԸ ԲՈԼՈՐՇԻ ՊԱՐԵԼՈԿ

ALLEGRETTO.

PIANO. *Վա՛ր զե՛ր գե՛ր շուտ փող ու ծընծ դայք ալ*

CHANT. *Դիւզ տա՛ւի շե՛ փո՛ւրայ Ա՛ շա՛ր փող փառն ղեռն քով քով իրն*

քո՛ ղին հոս է կե՛ք. դուք գա՛րա՛ւ փողի՛ք քո՛ւն ու

սիկ՝ օն եր զե՛ր գե՛ր երգ ա՛ն ու շիկ շիկ շիկ օ օ օ

Ա՛ ա ա ա ինչ զե՛ր գե՛ր հա՛ն դու՛մ փա՛ւ ա՛ւ ա՛ւ ա՛ւ ա՛ւ ա՛ւ

D.C. 8

Թմբուկ. Կոչուննի մեջ թե որ սամ ձայն Ծարգաց վրայ սամ պարել.
 Բոլոր ջրնւորք փոխ գան.
 Մեծ եւ պզտիկ խաղան՝ պարեն
 Մինչ ձայն ուժգին արձակեն,
 Ու պարն ամբողջ ժիր՝ եռանդուն՝
 Կերբայ յառաջ միտք անդադրում,
 Պնւմ. պում:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Լա՛ւ քմբկահար մ՛ե իրա՛ւ սա՛:
 Գալարափող
 Կը դըղըրդեն լեռ եւ պուրակ
 Երբ կասադի շանց վոհմակ
 Երեն քշէ հալածական,
 Լափլիզելու համար զայն.
 Բայց սրաններու մեջ՝ կամովին
 Երգելու կարգս սամ ջութակին,
 Լի՛ն, լի՛ն:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրա՛ւ շաք փաջ որսորդ, մ՛ե սա:
 Հովուական ախկ
 Գիւղակին մեջ՝ անոյց ձայնէս
 Ամենքն ուրախ են կարծես,
 Տիկիս գուարք եղանակեն
 Մանչ եւ աղջիկ կը կայտեն,
 Երբ կնձնւոյն զակ՝ ամառն ի բուն
 Պար բռնել սամ գեղջուկներուն,
 Ո՛ւն, ո՛ւն:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրա՛ւ սիրուն պարող մ՛ե սա:
 Սրինգ
 Ձայն մ՛ունիմ ես ըզգացմամբ լի՝
 Քաղցրահնչիւն՝ կենդանի,
 Մելամաղձիկ կերգեմ յանախ՝
 Աղիողորմ վեպ կամ սաղ,
 Իսկ մերք երգս է այնքա՛ն աղու
 Ուրկէ նախանձ սոխակն առնու,
 Հո՛ւ, հո՛ւ:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրա՛ւ անուշ սրինգ մ՛ե սա:
 Ջութակ
 Նըւագածու մ՛ունիմ ինձ ինձ
 Երբ Կոչուննի մեջ թե որ սամ ձայն Ծարգաց վրայ սամ պարել.
 Բայց երբ հարսարք զիս ձեռք առնուն
 Ձայնս է վրսեմ զգայուն.
 Թրքուայ՝ դողայ ձայնս յիրաւի
 Երբ զայն վարե Բականիւնի, Ի՛, Ի՛:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Նուագածու մ՛ե հարսար սա:
 Խումբը ունկնախից
 Ի՛նչ նուագ խօլ՝ աններդաշնակ
 Տեր, կը իրէ հոս համակ,
 Թէ խառն ի խուռն երգէք դուք յար,
 Չենք հասկընար մենք զիրար
 Ձայնակցեցիք ամենեղ, հապօն,
 Երգեցիք մեզ անոյց գեղօն,
 Չո՛ն, զո՛ն:
 Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրաւ սաստիկ ժխոր մ՛ե սա:
 Ջութակը միւս նուագարաններուն
 յաղորդ խոսքը.
 Նուագարաններ, բարեկամներս,
 մեզի դեմ եղած մեղադրանքը շաք
 իրաւացի է: Պե՛տք է որ անպատ-
 նառ ձայնակցիք եւ ընտրենք մեր
 մեջէն զայն, որ ամենէն կարողն է
 զմեզ համախումբ վարելու:
 Ամենք. Այո՛, այո՛:
 Սրինգը միւսներուն
 Լաւ ուրեմն ընտրենք ջութակը,
 Բանգի անիկա միայն լաւ կը հա-
 կընայ թէ ի՛նչ պե՛տք է ընել:
 Բոլոր նուագարանները խումբին
 Այո՛, ջութակը, ջութակը, թո՛ղ
 մեր գլուխը անցնի:
 (Ջութակի դերն սահմանող երգիչը,
 զոր կանխաւ ընտրած են տղայք են
 լաւ երգողներուն մեջէն, կերգէ
 եղանակն այնքա՛ն լաւ որքան կա-
 րելի է իրեն):
 Բոլոր նուագարանները խումբին
 Մեր ներդաշնակ գեղգեղանքէն
 Ընկերք, զո՛ն էք ապաքէն:
 Խումբը կը պատասխանէ
 Այո՛ զի արդ ձեր գեղգեղանք
 Երբ Կոչուննի մեջ թե որ սամ ձայն Ծարգաց վրայ սամ պարել.
 Բայց երբ հարսարք զիս ձեռք առնուն
 Ձայնս է վրսեմ զգայուն.
 Թրքուայ՝ դողայ ձայնս յիրաւի
 Երբ զայն վարե Բականիւնի, Ի՛, Ի՛:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Նուագածու մ՛ե հարսար սա:
 Խումբը ունկնախից
 Ի՛նչ նուագ խօլ՝ աններդաշնակ
 Տեր, կը իրէ հոս համակ,
 Թէ խառն ի խուռն երգէք դուք յար,
 Չենք հասկընար մենք զիրար
 Ձայնակցեցիք ամենեղ, հապօն,
 Երգեցիք մեզ անոյց գեղօն,
 Չո՛ն, զո՛ն:
 Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրաւ սաստիկ ժխոր մ՛ե սա:
 Ջութակը
 Նըւագածու մ՛ունիմ ինձ ինձ
 Երբ Կոչուննի մեջ թե որ սամ ձայն Ծարգաց վրայ սամ պարել.
 Բայց երբ հարսարք զիս ձեռք առնուն
 Ձայնս է վրսեմ զգայուն.
 Թրքուայ՝ դողայ ձայնս յիրաւի
 Երբ զայն վարե Բականիւնի, Ի՛, Ի՛:
 Խումբը. Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Նուագածու մ՛ե հարսար սա:
 Խումբը ունկնախից
 Ի՛նչ նուագ խօլ՝ աններդաշնակ
 Տեր, կը իրէ հոս համակ,
 Թէ խառն ի խուռն երգէք դուք յար,
 Չենք հասկընար մենք զիրար
 Ձայնակցեցիք ամենեղ, հապօն,
 Երգեցիք մեզ անոյց գեղօն,
 Չո՛ն, զո՛ն:
 Օ՛, օ՛, օ՛, օ՛,
 Ա՛, ա՛, ա՛, ա՛,
 Իրաւ սաստիկ ժխոր մ՛ե սա:
 Ջութակ
 Նըւագածու մ՛ունիմ ինձ ինձ

2220

0007217

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0007217

